INV. № ...

MILLIY TIKLANISH

МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ

1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

2008 йил 23 АПРЕЛЬ Чоршанба

17 (454)-сон

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 22 апрель куни расмий ташриф билан Қозоғистон Республикасига келди.

ОСТОНА, 22 апрель (ЎзА махсус мухбири Анвар Бобоев хабар қилади).

Давлатимиз раҳбарининг ташрифи Остонадаги Оқўрда саройида олий мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими билан бошланди. Юртбошимиз шарафига фахрий қоровул саф тортди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев шоҳсупага кўтарилдилар. Икки давлат мадҳиялари янгради. Президентлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоевнинг яккама-якка суҳбати бўлиб ўтди. Президентлар Ўзбекистон билан Қозоғистон ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг бугунги аҳволи ва истиқболлари, БМТ, ШҲТ, МДҲ каби халқаро тузилмалар доирасидаги ҳамкорлик, минтақавий хавфсизлик билан боғлиқ масалалар, ўзларини қизиқтирган халқаро ва минтақавий аҳамиятга молик муаммолар юзасидан фикр алмашдилар.

Ислом Каримов ушбу ташриф ўзаро ҳамкорликка доир масалаларни, минтақавий хавфсизлик муаммоларини муҳокама қилиш учун яхши имконият эканлигини қайд этди. Ўзбекистон Қозоғистон билан ҳамкорлик алоқаларини юксак қадрлашини, Марказий Осиё минтақасидаги муҳим ва йирик шеригимиз бўлган ушбу мамлакат билан муносабатларни ривожлантиришга алоҳида эътибор беришини таъкидлади.

Нурсултон Назарбоев Ислом Каримовни Остонага расмий ташрифи билан самимий қутлар экан, бу борада Қозоғистон Ўзбекистон билан ҳамфикр эканини қайд этди.

Ўзбек ва қозоқ халқларининг алоқалари узоқ даврларга бориб тақалади. Адабий меросимиз, урф-одат ва қадриятларимиз – умумий, тарих ва маданиятимиз – муштарак, тил ва динимиз – битта. Аждодларнинг нодир ва боқий мероси бўлган азалий ришталар, маънавий яқинлик бугунги кунда икки томонлама муносабатларни ривожлантириш учун мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилмоқда. Ўзбекистон билан Қозоғистон ўртасидаги алоқаларда яхши қўшничилик, дўстлик ва қардошлик, ўзаро ишонч ва ҳурмат тамойиллари устувор эканини алоҳида таъкидлаш жоиз.

2006 йил март ойида бўлиб ўтган Тошкент саммити чоғида Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев икки мамлакат Президентлари раҳбарлигидаги Давлатлараро мувофиқлаштирувчи кенгаш тузиш борасидаги келишув ўз ифодасини топган Қўшма баёнотга имзо чекдилар. Бу ўзига хос орган Ўзбекистон билан Қозоғистон ўртасидаги муносабатларга доир долзарб масалаларни тезкорлик билан ҳал этишга кўмаклашмоқда.

Оқўрдадаги суҳбат чоғида Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев икки томонлама муносабатларни ривожлантириш масалаларини муҳокама қилар эканлар, Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг бу борадаги салоҳияти ҳали тўла ишга солинмаганини таъкидладилар. Олий даражадаги учрашувларнинг мунтазам ўтказиб турилиши ҳамкорликнинг янги қирраларини очиш, истиқбол режаларини кўриб чиқиш учун яхши имконият бериши, шу нуқтаи назардан, бугунги мулоқот муҳим аҳамият касб этиши қайд этилди.

Хавфсизликни таъминлаш борасида Президентлар ҳамфикрдирлар. Терроризм, экстремизм, наркобизнес, қурол-яроғ контрабандаси, оммавий қирғин қуроллари тарқалиши каби таҳдидларнинг олдини олишда, уларга қарши курашишда ҳамжиҳатликда иш юритиш зарур. Бу ўринда Ислом Каримовнинг Марказий Осиёда ядро қуролидан холи ҳудуд барпо этиш ташаббуси минтақа давлатлари томонидан бир овоздан қўллаб-қувватлангани ва мазкур ғоя ҳаётда ўзининг амалий ифодасини топганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Шу билан бирга, Ўзбекистон ва Қозоғистон икки ва кўп томонлама асосда ахборот хавфсизлиги, энергетик ва экологик хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик қилиб келмоқда. Қишлоқ хўжалиги муҳим аҳамиятга эга соҳа эканини инобатга олиниб, зараркунандалар ва ўсимликлар касалликларига қарши биргаликда курашиш йўлга қўйилган.

Ислом Каримов минтақавий хавфсизлик масалаларига тўхталиб, таҳдидларни бартараф этишда, муайян сабабларга кўра, асосий масъулият Ўзбекистон ва Қозоғистон зиммасида эканини таъкидлади. Хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашда Ўзбекистон доимо минтақамиздаги барча мамлакатлар, биринчи навбатда, Қозоғистон билан яқиндан ҳамкорлик тарафдори бўлиб келганини алоҳида қайд этди.

Мамлакатимиз раҳбари таъкидлаганидек, Афғонистонда тинчлик қарор топиши Марказий Осиёдаги хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим омилидир. Шу нуқтаи назардан қараганда, 1997-2001 йилларда БМТ шафеълигида фаолият кўрсатган "6+2" мулоқот гуруҳи доирасидаги музокара жараёнини тиклаш мақсадга мувофиқдир. Маълумки, Ислом Каримов бу таклифни НАТО/СЕАПнинг яқинда бўлиб ўтган Бухарест саммитида ҳам баён қилиб, Шимолий Атлантика альянсини бу гуруҳ фаолиятида иштирок этишга чақирган эди.

Президент Ислом Каримов Ўзбекистон Қозоғистон билан халқаро ташкилотлар доирасида ҳам алоқаларни мустаҳкамлаш тарафдори эканини, мамлакатларимиз ўзининг минтақавий сиёсатини мувофиқлаштириши, бунинг учун ташқи сиёсат маҳкамалари ўртасида мунтазам маслаҳатлашувларни йўлга қўйиш муҳимлигини таъкидлади.

Президентлар мулоқоти Ўзбекистон ва Қозоғистон расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокарасида давом этди. Унда асосий диққат-эътибор савдо-иқтисодий ва гуманитар ҳамкорлик масалаларига қаратилди.

Ўзбекистон билан Қозоғистон ўртасидаги иқтисодий алоқаларда 1997 йилда имзоланган Эркин савдо тўғрисидаги битимга амал қилинади. Сўнгги йилларда ўзаро товар айирбошлаш кўрсаткичи жадал ўсиб бормоқда. Хусусан, 2006 йилда 39,1 фоизлик ўсиш қайд этилган бўлса, 2007 йилда ўзаро савдо ҳажми 63,3 фоиз юксалиб, 1 миллиард 193,3 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Яъни, 2007 йилда мамлакатларимиз илк бор 1 миллиардлик довондан ошди. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, бунда Ўзбекистоннинг ижобий сальдоси 129,5 миллион АҚШ долларидан иборат.

Ислом Каримов савдо-иқтисодий алоқалар давлатлараро муносабатларнинг асосий таркибий қисмларидан, ҳамкорликни ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омилларидан эканини, Ўзбекистон ва Қозоғистон бу борада улкан имкониятларга эгалигини таъкидлаб, товар айирбошлаш ҳажмини янада ошириш учун экспорт-импорт маҳсулотлари номенклатурасини яна бир бор қайта кўриб чиқиш зарурлигини қайд этди.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон ва Қозоғистон иқтисодий жиҳатдан бир-бирини тўлдиради. Масалан, Ўзбекистонда самолётлар, автомобиллар, автобуслар, юк ташиш машиналари, қишлоқ хўжалиги техникаси, кабеллар, қурилиш материаллари ишлаб чиқарилади, пахта, пилла, мева ва полиз маҳсулотлари етиштирилади. Демак, савдо-сотиқ соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш учун улкан фаолият майдони мавжуд.

Табиий ресурслар ҳам ҳамкорлик учун яхши имкониятдир. Нефть ва газ узатишда илмий ва амалий ҳамкорлик қилиш икки томон учун ҳам бирдек манфаатлидир.

Икки мамлакатнинг транспорт коммуникациялари эса халқаро транзитдан келадиган даромадларни кўпайтириш имконини беради. Автомобиль ва темир йўлларимиздан бир-бирига боғланган ягона умумий тизим сифатида фойдаланишни такомиллаштириш, экспорт-импорт ва транзит юкларнинг эркин ва тезкор ҳаракати учун шароит яратиш борасидаги ишларни изчиллик билан мувофиқлаштирилган асосда давом эттириш мақсадга мувофиқдир. Ислом Каримов преференциялар беришни кўпайтиришни ҳам таклиф этди.

Мамлакатларимиз ўртасида 2006-2010 йилларга мўлжалланган Иқтисодий ҳамкорлик дастури ва 2007-2016 йилларга мўлжалланган Иқтисодий ҳамкорлик стратегияси қабул қилинган. Мазкур ҳужжатлар савдо, сув-энергетика мажмуи, сармоя, молия, транспорт, коммуникациялар, божхона ва инновация борасида икки томонлама ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини ўзида мужассам этган. Уларни ҳаётга тўла татбиқ этиш орқали товар айирбошлаш кўрсаткичини бир неча ҳисса орттириш мумкин.

Иқтисодий ҳамкорлик кўламини кенгайтиришда қўшма корхоналар муҳим ўрин тутади. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда Қозоғистон сармоядорлари иштирокида тузилган 167 корхона фаолият кўрсатмоқда. Ўзбекистонда Қозоғистоннинг 54 фирма ва компанияси, Қозоғистон Тараққиёт банки ўз ваколатхонасини очган. Қозоғистонда Ўзбекистон сармоядорлари билан ҳамкорликда тузилган 94 корхона бор.

Музокарада таъкидланганидек, бу кўрсаткичлар мамлакатларимизнинг иқтисодий имкониятлари ҳамда илмий-техникавий ва интеллектуал салоҳияти даражасида эмас. Ишбилармонлар, ишлаб чиқариш корхоналари, вилоятлар ўртасида бевосита ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш зарур. Бунда савдо-саноат палаталари ўртасида имзоланган ҳамкорлик тўғрисидаги битимдан қулай ҳуқуқий асос сифатида янада кенг фойдаланиш керак.

2006 йилда Президентлар, ўзаро савдо ҳажмини 1 миллиард АҚШ долларидан ошириш имконияти мавжудлигини таъкидлаб, тегишли вазирлик ва идораларга шу кўрсаткичга эришиш тўғрисида топшириқ берган эдилар. 2007 йилда бу вазифа муваффақиятли уддаланди. Бу эса олий даражадаги стратегик келишувларнинг барчасини рўёбга чиқариш учун изчил амалий ҳаракатларга киришиш зарурлигининг, шунда кўзланган марралар муқаррар забт этилишининг далилидир.

Икки мамлакатнинг иқтисодий, илмий-техникавий ва интеллектуал салоҳияти биргаликда юқори технологияли корхоналарни ташкил қилиш, юксак даражадаги қўшимча қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун яхши замин бўлади. Маҳаллий хомашё мавжудлигини инобатга олиб айтиш мумкинки, айниқса, саноатнинг тўқимачилик, кимё, нефть кимёси каби соҳаларида қўшимча қийматни ошириш учун яхши ресурслар бор.

Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг илмий ва иқтисодий салоҳияти сув захираларидан унумли фойдаланиш борасида ҳам яхши имкониятлар очади. Мелиорация ва ирригация йўналишидаги алоқалар нечоғли муҳим эканлигини таъкидлашнинг ҳожати йўқ. Айни пайтда сувни тежаш технологияларини ишлаб чиқиш, ўзлаштириш, бу борада тажриба ва ахборот алмашиш ҳам долзарб масаладир. Бу билан қатор экологик ва ижтимоий муаммоларга барҳам бериш мумкин. Хусусан, Қозоғистон вакилларининг Орол муаммоларига бағишлаб Тошкентда ўтказилган халқаро конференцияда фаол иштирок этгани бу борадаги ҳамкорликни кенгайтириш учун ҳам имкониятлар мавжуд эканидан далолатдир.

Ислом Каримов мамлакатларимиз ҳудудларини сув билан таъминлаш борасидаги муаммоларнинг олдини олиш мақсадида ўзаро келишилган сиёсат юритишни таклиф этди.

Маданий-гуманитар алоқалар ҳақида сўз юритганда, бу йўналишдаги ҳамкорлик илм-фан, таълим, маданият ва санъат, соғлиқни сақлаш, сайёҳлик ва спорт соҳаларини қамраганини таъкидлаш жоиз. Илмий муассасаларимиз ўртасида бевосита алоқалар ўрнатилган, ўқитувчи ва талабалар, илмий-услубий қўлланмалар алмашуви йўлга қўйилган. Жумладан, 2006 йилда Хоразм Маъмун академияси билан Қозоғистоннинг Р.Сулаймонов номидаги Шарқшунослик институти ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум, 2007 йилда Тошкент Архитектура-қурилиш институти билан Қозоғистон Архитектура-қурилиш институти ҳамда М.Авезов номидаги Жанубий Қозоғистон Давлат институти ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган.

Ўзбекистон ва Қозоғистон вакиллари мамлакатларимизда ўтказиладиган турли маданий тадбирларда мунтазам қатнашиб келадилар. Хусусан, Қозоғистон санъаткорлари ҳар икки йилда Самарқандда ўтадиган "Шарқ тароналари" халқаро мусиқа фестивалининг доимий ва энг фаол иштирокчиларидандир.

Театр жамоаларининг гастроллари уюштирилмоқда. 2006 йили Олмаотада ўтган Марказий Осиё мамлакатларининг биринчи театр фестивалида Ўзбек Миллий академик драма театри жамоаси, Чимкентда ташкил қилинган «Театр баҳори – 2007» халқаро фестивалида Юнус Ражабий номидаги Жиззах вилоят мусиқали драма театри жамоаси, «Буран бел» халқаро раққослик фестивалида Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театрининг «Сабо» ансамбли иштирок этди. Ҳамкорликда Ўзбекистонда ўтказилган маданий тадбирлар ҳам талай. 2007 йилда К.Қуанишбоев номидаги Қозоғистон мусиқали драма театри, М.Авезов номидаги Қозоғистон академик драма театри, Олмаота хореография билим юрти жамоаларининг гастроллари уюштирилди.

Музокарада 2006-2008 йилларга мўлжалланган маданий-гуманитар ҳамкорлик дастури ижросининг бориши кўриб чиқилди. Бу йўналишдаги алоқаларни янада фаоллаштириш масалалари юзасидан атрофлича фикр алмашилди.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев музокаралар очиқ ва дўстона руҳда, ишчанлик кайфиятида ўтганини таъкидладилар. Остона саммити Ўзбекистон-Қозоғистон муносабатлари изчил ривожланиш йўлидан бораётгани, икки мамлакатнинг ҳам ҳамкорликни янада тараққий эттиришдан манфаатдор эканидан далолат бўлгани қайд этилди.

Ислом Каримов сўнгги вақтларда айрим оммавий ахборот воситаларида Марказий Осиё мамлакатлари иттифоқини тузиш тўғрисидаги хабарлар пайдо бўлаётганига муносабат билдириб, жумладан, бундай деди:

— Бу масалага ҳар бир мамлакат ўз миллий манфаатларидан, халқининг хоҳиш-иродасидан келиб чиққан ҳолда муносабат билдиради. Ўзбекистон учун ушбу ташаббус мақбул эмас. Мен буни яна бир бор қатъий таъкидлайман. Давлатлар орасида, айниқса, эски тузумдан чиққан мамлакатлар, бу ўринда, Марказий Осиё республикалари орасида иттифоқ тузиш учун, биринчидан, уларнинг салоҳияти, иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт даражаси мос келиши керак, иккинчидан, иқтисодий ва сиёсий ривожланиш ҳамда ислоҳотларни амалга ошириш борасида тутган йўли бир-бирига ҳамоҳанг бўлиши лозим. Шу жиҳатдан олиб қараганда, минтақамиз давлатлари орасида бундай иттифоқ тузиш тўғрисида гапиришнинг ўзига ҳали вақт бор, деб ўйлайман. Аслида биз шу мақсадда анча аввал иш бошлаган эдик. Аввалига Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамияти, кейин унинг негизида "Марказий Осиё ҳамкорлиги" ташкилоти тузилди. Сўнгра бу тузилма Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти билан бирлашди.

Мамлакатимиз раҳбари ўзаро товар айирбошлаш ҳажмини ошириш учун эркин савдо зонаси тўғрисидаги ҳужжатни ишлаб чиқадиган махсус ишчи гуруҳ тузишга келишиб олинганини қайд этди.

Нурсултон Назарбоев музокаралар чоғида сиёсий, савдо-иқтисодий ва гуманитар ҳамкорлик масалалари, минтақавий хавфсизлик муаммолари юзасидан атрофлича фикр алмашилганини таъкидлади.

— Ўзбекистон томонининг таклифи билан эркин савдо зонаси тўғрисидаги ҳужжат ишлаб чиқиш учун махсус ишчи гуруҳ тузилиши ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш йўлидаги яна бир қадамдир, — деди Қозоғистон Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Қозоғистон Республикасига расмий ташрифи давом этмоқда.

Жамила Шожалилова етти йилдан бери «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компаниясининг соғлиқни сақлаш хизматига қарашли Тошкентдаги марказий шифохонанинг жонлантириш бўлимида ҳамшира бўлиб ишлайди. У ўзининг хушмуомалалиги, касбини яхши билиши билан жамоада ҳурмат топган. Беморларга намунали хизмат кўрсатиб, доимо улардан "раҳмат" эшитади.

Жамила эл соғлиғини сақлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишни ният қилган. Шу боисдан бўлса керак, бу ерга шифо истаб келганларни даволашда бор билими, малакасини ишга солади, уларни ҳамиша очиқ чеҳра билан қарши олади. Иқтидорли ҳамширадан беморлар ҳам, шифокорлар ҳам бирдек хурсанд.

Суратда: ҳамшира Жамила Шожалилова.

Нурмамат АЛМУРОДОВ олган сурат.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракциясининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди.

НОГИРОНЛАР ЖАМИЯТНИНГ ФАОЛ ҚИСМИ

бўлиши учун қонунчилигимизга ўзгартишлар киритилмоқда

Унда фракция аъзолари, партия Марказий кенгаши девони ходимлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди. Йиғилишни парламент қуйи палатаси Спикери ўринбосари, партия фракцияси раҳбари Хуршид Дўстмуҳамедов олиб борди.

Фракция йиғилиши

Тадбирда ялпи мажлис муҳокамасига киритилиши кўзда тутилган бир қатор қонун лойиҳалари депутатлар ҳукмига ҳавола этилди. Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси ўринбосари Бахтиёр Ёқубов «Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси (иккинчи ўқиш) ҳақида ахборот берди. Илгари мазкур қонун лойиҳаси Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг қўмиталари ва ялпи йиғилишида муҳокама этилган эди. Ишчи гуруҳи томонидан тушган фикр-мулоҳазалар ва таклифлардан кейин у иккинчи ўқишга тайёрланди. Ҳозир қонун лойиҳаси қайтадан ишлаб чиқилди. Бу тўғрисида фракция аъзоси Шарифа Салимова батафсил маълумот бериб, лойиҳадаги айрим бандлар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини ҳамда уни концептуал жиҳатдан қўллаб-қувватлашини билдирди.

Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси раиси Илҳом Насриев «Ўзбекистон Республикасининг «Ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунига ўзгартиришлар киритиш» ҳақида ахборот берди.

Таъкидландики, ногиронлар жамиятимизнинг фаол қисми бўлиши учун ҳукуматимиз томонидан барча шарт-шароитлар яратилиб, етарли миқдорда маблағ ажратилмоқда. Лекин ногиронларга янада қулайликлар яратиш мақсадида давр ушбу қонунни қайтадан кўриб чиқишни ва такомиллаштиришни тақозо этяпти. Шу боис ушбу масала кун тартибига қўйилди.

Кун тартибидаги масалалар бўйича фракция аъзолари Шарифа Салимова, Абдуғафур Маматов ва Олимжон Ўсаровлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Ўз мухбиримиз.

ЎЗБЕК ОЛИМИ ХИЗМАТИ ЭЪТИРОФИ

Қаландар Абдураҳмонов катта илмий салоҳиятга эга олим, истеъдодли ташкилотчи, янгича тафаккур юритадиган раҳбар сифатида эл назарига тушган. Катта амалий тажрибага эга бўлган билим соҳиби, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган халқ таълими ходими Қаландар Абдураҳмонов 1995 йилдан Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академияси Тошкент шаҳридаги Ўқув-илмий марказига раҳбарлик қилди.

2001 йилдан марказ филиалга айлантирилди. Филиал ташкил этилган дастлабки кунларданоқ у Россия-Ўзбекистон муносабатларининг ривожланишига муносиб ҳисса қўшиб борди. Айтиш лозимки, Тошкент шаҳрида Россия ва Ўзбекистоннинг малакали иқтисодчилар тайёрлаш борасидаги таълим стандартларини бирлаштирган олий таълим муассасасининг фаолият юритаётгани муҳим аҳамиятга эгадир.

Иқтисод фанлари доктори, профессор, академик

Хушхабар

Қаландар Абдураҳмонов кўпгина халқаро симпозиумлар, конгрессларда Ўзбекистоннинг муносиб вакили сифатида қатнашиб келмоқда ва ўзининг кенг илмий мушоҳадаларини намоён этиб, ҳозирги мамлакатимиз иқтисодий фани ва ҳаётининг энг муҳим йўналишларига оид ғоя ва қарашларини билдирмоқда. Юртимизнинг иқтисодий ривожланиши, унинг жаҳон интеграциясига қўшган ҳиссаси хусусида маърузалар ўқимоқда.

Яқинда олим ҳаётида яна бир унутилмас воқеа содир бўлди. Россия Федерацияси Президенти В. Путиннинг фар-

Давоми 2-бетда

Газетамизга «Ўзбекистон почтаси» АЖ ва «Матбуот тарқатувчи» АКнинг барча бўлимларида обуна давом этаётганлигини эслатиб ўтамиз.

Тарихий ҳақиқат саҳифалари

Жаҳон тараққиётининг демократик қадриятларни шакллантириш жараёнларининг муҳим жиҳатларидан бири давлат бошқаруви тизимида парламент институтининг ташкил этилишидир. Ҳар бир давлат бошқарувида хусусиятлари ва умуминсоний демократик қадриятлар уйғунлиги асосида, шунингдек, фуқароларнинг давлат бошқарувида эркин иштирок этиши учун изланишлар ва курашлар натижаси ўлароқ шаклланган халқ вакиллик органларининг олий даражада намоён бўлиши замонавий цивилизациянинг мазмун-моҳиятини инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлашдан иборат эканлигини давр ҳар тартибга қўйди. Лекин Ўзбекистон халқи собиқ шўролар даврида вакиллик органлари тимсолида давлатнинг зулмкор сиёсати ва қизил империянинг истибдодини амалга оширувчи тоталитар ҳокимият органи эканлигини англаб етган эди.

Собиқ иттифоқ даврида давлат ҳокимияти тоталитар аҳамият касб этишининг асосий сабабларидан бири шуки, бу пайтда инглиз файласуфи Жон Локк ва француз маърифатпарвари Шарль Луи Монтескьё томонидан давлат ҳокимияти органларининг моҳиятан учга бўлиниши ва уларнинг ўзаро бир-бирларидан мустақил ҳолда фаолият юритишига доир ғоялари инкор этилди. Давлат ҳокимияти органларининг бир-биридан мустақил ҳолда учта тармоқ асосида (ижро этувчи, қонун чиқарувчи ва суд ҳокимияти) фаолият юритиши рад этилди. Собиқ иттифоқ раҳбарлари жаҳон мамлакатлари олдида ўзларининг тоталитар тузумлари давлат ва жамият тузишга доир мақсад-

лаш имкониятларига эга бўла олмади. 1937 йилда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Конституцияси ҳам конституциявий меъёрлардан жиддий оғишларга йўл қўйди. Хатто, расман эълон қилинган шўролар «демократия»си ҳам бутунлай чеклаб қўйилди. Масалан, Олий Совет сессиялари мунтазам равишда ёки белгиланган муддатларда чақирилмас эди. Республика Олий Советига сайловлар ўтказиш куни партия раҳбарияти кўрсатмасига кўра тайинланар эди. Шунингдек, Ўзбекистон Олий Советининг давлат бюджетларини тасдиқлаш, уларни ижроси ҳам расман амалга оширилар эди. Чунончи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиялари уруш даврида фақат икки

нига бир нечта номзодларни депутат бўлиб сайлаш учун кураш олиб боришлари амалий ва ҳуқуқий жиҳатлардан тан олинди;

— тарихда биринчи марта давлатнинг олий ҳокимияти билан маҳаллий ҳокимият органларининг фаолият кўрсатиши ваколатларининг муддатлари бир хилда бўлиши қонунлаштирилди.

Шунингдек, иттифоқда биринчи бўлиб партия ҳокимияти вакиллик органларига ўтказилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Кенгаш томонидан сайланиши иттифоқ раҳбарлари ва иттифоқдош республикалар учун кутилмаган ҳол бўлди. Юртимиздаги бу ҳол Болтиқбўйи ва Кавказорти республикаларида миллий мустақиллик учун курашнинг кучайишига сабаб бўлди. Мамлакатимиз раҳбари ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг сессиясидаги маърузасида шундай деган эди: «Бўлажак мустақил давлатлар... эркин, мустақил давлатлар ҳамма халқлар билан тенг ҳуқуқли бўлиб қолишлари, ўзларининг миллий давлат тузиш, ташқи бозорга чиқиш, ўзи маъқул топган барча давлатлар билан халқаро муносабат ўрнатиш, дипломатик ва консуллик алоқалари ўрнатиш мамлакатимизнинг мустақил ҳуқуқларидан эканлигини билишлари керак. Яна таъкидлаб айтаман, бу ҳар бир кимнинг буйруғисиз ва аралашувисиз мус-

МИЛЛИЙ ПАРЛАМЕНТАРИЗМ САРИ

ларини ниқоблаш мақсадида бутунлай коммунистик партия томонидан бошқариладиган вакиллик органларини жамиятга тиқиштирган эдилар.

Маълумки, “парламентаризм ва давлат ҳокимиятининг учта тармоқларга бўлиниши ғоялари буржуа давлати учун хосдир”, деб талқин этилди. Шўролар тузумининг илк давридаёқ большевиклар йўлбошчиси В. И. Ленин ҳақиқий парламент тарафдори бўлган мулкдорлар қатламини майда буржуазия сифатида баҳолаб, советлар депутатларини “парламентарийларга”, шунингдек, бюрократларга айланиб кетишга мойиллик “хавфи” мавжуд эканлигини таъкидлади. Бу мойилликни бартараф этиш учун кураш олиб боришга чақирган эди.

Шўролар давридаги барча босқичдаги вакиллик органлари — туман, шаҳар, вилоят халқ депутатлари советлари, республикалар ва марказ Олий Советлари иш жараёнларида барча ҳуқуқий актлар ва бошқа ҳужжатлар дастлаб партия марказий кенгаши бюроларида қабул қилинар эди. Вакиллик органлари эса уларни расман қабул қиларди, холос. Шунингдек, барча даражадаги “халқ депутатлари” коммунистик партия томонидан тузилган рўйхатлар асосида «сайланар» эди. Депутатларнинг таркибида оддий ишчилар ва деҳқонлар салмоғининг устувор бўлишига аҳамият бериш бу соҳадаги асосий тамойиллардан бирига айланганди.

Умуман, шўролар давридаги 74 йиллик тарих таҳлил этилганида, унинг бирорта тарихий даврида ҳақиқий вакиллик органлари фаолият юритиши учун ҳеч бир имконият ва шарт-шароит бўлмаганлигига амин бўламиз. Мамлакатдаги барча қонунлар партия иродасини ҳаётдаги ифодаси сифатида пайдо бўлар эди. Лекин шу «қонунлар»ни ҳаётда амалга ошириш учун кучли партия номенклатураси ва бошқа хавфсизлик органлари тизими шакллантирилганди. Энг ачинарриси, вакиллик органлари фаолияти ҳам, барча ҳуқуқий актлар ва ҳужжатлар ҳам мафкуралаштирилганди.

Шўролар даврида сайловлар “театрлаштирилган саҳналар” сифатида ўтказилар эди. Чунки барча даражадаги депутат бўлиб сайланадиган номзодлар якка ҳукмрон коммунистик партиянинг қаттиқ текширувидан ўтарди. Ҳар бир номзод сайловчилар ёки оддий партия аъзолари томонидан эмас, балки партиянинг туман ва шаҳар ташкилотлари бюролари томонидан кўрсатилар эди. Сайловда жамиятдаги барча ижтимоий қатламлар хоҳиш-иродаси эмас, балки партия иродасини эътиборга олиш ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўларди. Аксарият сайлов округлари сайловчилари бор-йўғи битта номзод учун овоз беришга мажбур эди. Умуман, шўролар давридаги вакиллик органлари ҳеч қандай демократик қадриятлар ва тамойилларга амал қилмасди. Бошқача айтганда, вакиллик органлари партия ва унинг бир ҳовуч раҳбарлари қўлида қўғирчоқ эди. Улар шўролар раҳбарларига тузумга демократик ранглар бериш учун зарур эди, холос.

Шўролар даврида сут соғувчи, тракторчи, оддий деҳқон, колхоз раиси, совхоз директори, ғаллакор, баъзан эса ўқитувчи ва шифокордан иборат партия томонидан депутатлик мақомига ўтказилган гуруҳ Олий Совет давлат ҳокимиятида қонун ишлаб чиқрувчи ҳокимиятнинг “халқчиллиги”ни исбот этиш вазифасини ўтарди холос. У нафақат таркиби жиҳатидан профессионал эмас эди, балки функционал жиҳатдан ҳам сиёсий элитанинг иродаси ва бошқарувини “қонунийлиги”ни таъминлаб берувчи “театр саҳнаси” эди.

Шўролар партияси раҳбарлари 1937 йилга келиб Ўзбекистон ССР Конституцияси ва қонунларини қабул қилиш ҳуқуқини фақат республика Олий Советига берди. Юқорида таъкидланганидек, илгари бу каби ҳуқуққа Ўзбекистон ССР Советларининг марказий ижроия қўмитаси, унинг раёсати, шунингдек, халқ комиссарлар совети каби давлат органлари эга эди. Сталиннинг ислоҳотига кўра, бундан буён қонун чиқариш ишлари билан шуғулланиш Ўзбекистон ССР Олий Совети фаолиятининг бош ва асосий соҳаси деб ҳисобланди. Лекин шунга қарамасдан парламент институти ўзига хос бўлган ваколатлар ва функциялар асосида иш-

марта — 1943 йилнинг мартида ва 1944 йилнинг сентябрь ойида ўтказилди. Шунингдек, 1946-1948 ва 1950-1952 йилларда Ўзбекистон ССР Олий Советининг фақат биттадан сессияси бўлиб ўтди. Мазкур сессиялар кун тартибига киритиладиган масалалар ойлаб, баъзан йиллаб кечикарди. Республика бюджети тўғрисидаги масала қоида тариқасида бюджет йили-

Ўн бешинчи мақола

нинг бошида эмас, балки ўртасида кўриб чиқиларди. Масалан, 1948 ва 1949 йиллар учун давлат бюджетлари йил ўртасида — июнь ойида кўриб чиқилди. 1950 йил учун давлат бюджети эса ўша йилнинг август ойида тасдиқланиши фикримизнинг далилидир. Бу каби ҳолатлар барча итифоқдош республикалар учун хос эди.

Кейинги даврда қабул қилинган конституциялар (1978 й.) ҳам вакиллик органларини ҳақиқий демократик тамойиллар асосида фаолият юритишини таъминлаб бера олмади. Бу пайтда ҳам Олий Совет қонун чиқарувчи ҳокимият учун хос бўлган жиҳатлардан маҳрум ҳолда фаолият юритди. Ўша даврга хос бўлган воқеиклардан бири – давлат ҳокимияти ишчи ва деҳқон ҳокимиятидан “умумхалқ” ҳокимияти даражасига ўсиб чиққанлиги расман эълон қилинди. Лекин, амалиётда эски сиёсат янги буёқлар остида давом этди.

Маҳаллий вакиллик органларига бирмунча имтиёзлар берилган бўлса-да, улар фаолиятида ҳам ижобий ўзгаришлар бўлмади. Чунки янги ваколатлар берилгани билан уларни амалга ошириш воситалари берилмади. Маҳаллий советларни молиялаштириш ва маҳаллий бюджетни шакллантиришга доир қонунлар 30-йилларда қабул қилинган бўлиб, улар ўзгартирилмаганлиги учун ҳам маҳаллий советлар ўз ваколатларини амалга ошириш воситасидан маҳрум этилган эди.

Ўзбекистондаги вакиллик органлари 80-йиллар ўртасидаги қайта қуриш сиёсати даврида ҳам ҳақиқий халқ вакиллиги вазифасини бажара олиш даражасига кўтарила олмади. Қизил империянинг инқирози бошланишида вакиллик органларини халқчиллаштириш учун озгина имкониятлар пайдо бўлди. Масалан, қайта қуриш руҳияти остида “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Қонун (1989 йил 20 октябрь), “Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари сайлови ҳақида”ги Қонун, Халқ депутатлари сайловини белгилаш тўғрисидаги Олий Совет қарори каби ҳуқуқий асослар шаклланди. Шунингдек, 1990 йилнинг февраль-март ойларида Ўзбекистон Олий Советига халқ депутатлари сайлови бўлиб ўтди. Албатта, бу ўзгаришлар ва сайловлар ҳам Президент И. Каримов раҳбарлигидаги республика давлатининг миллий мустақиллик учун кураш бошлаганлиги, халқнинг миллий уйғониши асосида марказнинг ён беришга мажбур бўлиши асосида ўзининг ижобий натижаларини берди.

Умуман олганда, бу даврда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши (31 август 1991 йил) Ўзбекистоннинг суверен давлат сифатида шаклланишида, мамлакатга демократия тамойилларини кириб келишида, ўзбек миллий давлатчилигини юзага келтиришда муҳим аҳамият касб этди. Ўша даврда сайланган олий вакиллик органи ҳақида Президент И. Каримов қуйидаги фикрни билдирган эди: “Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, халқимиз иродаси ҳамда ваколати билан сайланган дастлабки Олий Кенгаш давлатимиз ва жамиятимиз ҳаётида тарихий бурилишга асос солди, пойдевор қурди ва бошқарди”. Албатта, ўн иккинчи чақириқ Олий Кенгашида бўлиб ўтган сайловлар даврида суверен ва миллий давлат учун хос бўлган қатор хусусиятлар шакллантирилган эди. Бу ҳолат қуйидаги ўзгаришларда намоён бўлди:

— республика тарихида биринчи марта доимий ва мунтазам равишда фаолият юритувчи орган сифатида ҳар беш йил муддатда сайланадиган Марказий сайлов комиссияси таъсис этилди;

— бир мандатли сайлов округларида бирда-

тақил амалга оширилиши керак. Мана шу шароитга, сабабларга асосланиб, халқимиз хоҳиш-иродасини бажо келтириб, Олий Кенгаш диққатига фақат бир масалани қўймоқчиман: Ўзбекистоннинг мустақиллиги ҳақидаги қонунни муҳокама этиш ва уни қабул қилишни таклиф этаман. Бу қонунда қадимий ва янгиланаётган диёримизда истиқомат қилаётган барча кишиларнинг хоҳиш-иродаси ўз ифодасини топган. Халқимизнинг бу эзгу хоҳиш-иродаси биз учун муқаддасдир”. Президент И. Каримовнинг ташаббуси ва саъй-ҳаракатлари билан Ўзбекистон Республикасининг “Мустақиллик Декларацияси” ва “Давлат Мустақиллиги тўғрисида”ги Қонуни қабул қилинди. Сессияда Ўзбекистон ССР ўрнига мамлакат мустақиллигини тўла ифодалаб бера олишга қодир бўлган, халқчил давлат тузуми — Ўзбекистон Республикаси эълон қилинди.

Шунингдек, қисқа муддат ичида мамлакатимиз Олий Кенгаши қонунчилик ва парламент соҳасида демократик қадриятларни ўзлаштира бориб, ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида миллий демократик давлат ва халқчил жамият қуришга доир муҳим вазифаларни бажарди. Хусусан, қабул қилинган “Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида”-ги, “Ўзбекистон Республикасининг Референдуми тўғрисида”ги, “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида”ги, “Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайловлар тўғрисида”ги, “Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида”ги қонунлар мамлакатда миллий манфаатлар асосида фаолият юритадиган суверен миллий давлатни шаклланиши ва ривожланиши учун асос бўлди.

“Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси тўғрисида”ги Конституциявий Қонун, “Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида”ги, “Ўзбекистон Республикасининг маҳаллий ҳокимият органларини қайта ташкил этиш тўғрисида”ги, “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги, “Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги қонунларнинг қабул қилиниши мамлакат сиёсий тизимини ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятига хос бўлган сифатлар билан таъминлади.

Юртимизда мустақилликнинг илк даврида туб суд ислоҳотларини ўтказиш, жиноятчиликка қарши кураш, жамиятда тартиб-интизомни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган ҳуқуқий асослар ҳам ўз вақтида шакллантирилди. Хусусан, “Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди тўғрисида”ги, “Судлар тўғрисида”ги қонунлар ҳамда Ўзбекистон Республикасининг хўжалик процессуал кодекси, Жиноят кодекси, Жиноят-процессуал кодекси ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс каби ҳуқуқий асослар Ўзбекистонни МДҲ мамлакатлари ичида энг барқарор ва тинч ҳаёт тарзига эга бўлган давлат сифатида яшашини таъминлади. Ўзбекистоннинг янги Конституцияси қабул қилинди, Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи, Давлат герби ва Давлат мадҳияси тасдиқланди, республикамизнинг олий унвонлари ва Давлат мукофотлари таъсис этилди.

Хулоса қилиб айтганда, шўролар давлатининг парчаланиши ва Ўзбекистон Республикасининг дунё сиёсий харитасида янги мустақил давлат сифатида ўзига муносиб жойни эгаллашида мамлакатнинг дастлабки олий вакиллик органи — Олий Кенгаш муҳим ўрин тутди.

Умуман, Олий Кенгаш Президент И. Каримовнинг мамлакатда фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуришга доир ғояларини амалга оширишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди, мустақилликнинг дастлабки даврида ўз фаолиятини жаҳондаги ўтиш даврини ўз бошидан кечирган мамлакатлар тажрибаси ва ўзбек халқининг тарихий-миллий қадриятлари ҳамда анъаналарини эътиборга орган ҳолда ташкил эта олди. У янги ўзгаришларни илғаб олишга, янги қонунлар ва бошқа ҳуқуқий асосларни демократик қадриятлар асосида пишиқ ҳамда пухта тарзда қабул қилиш тажрибасини эгаллади.

Мунирахон ҚОРИЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

ИЖРО ИНТИЗОМИГА ЭЪТИБОР ЗАРУР

ЎзМТДП Марказий кенгашининг Раёсат йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Раёсат аъзолари, партия Марказий кенгаши девони ходимлари иштирок этди. Йиғилишни Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, партия Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедов олиб борди.

Йиғилишда бир қатор муҳим масалалар муҳокама қилинди. Хусусан, «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонун ижроси бўйича Самарқанд, Сирдарё ва Хоразм вилоятларида депутатлик гуруҳлари ва партиянинг фаоллари [illegible] тўғрисида кўриб чиқилди. Таъкидланганидек,

Раёсат йиғилиши

[illegible] вилоятларда депутатлик гуруҳлари режа асосида иш олиб бораётгани. Халқ депутатлари вилоят кенгашларининг сессияларида таклифлар киритилаяпти. Шунингдек, сайловчиларнинг мурожаатлари жойида синчиклаб ўрганилмоқда ва зарур ҳолларда амалий ёрдам кўрсатилаяпти. Конституциявий қонун кучга кириши муносабати билан партия олдида турган вазифалар тўғрисида давра суҳбатлари, учрашувлар ўтказилмоқда.

Партия Марказий кенгаши ташкилий-партиявий ишлар бўлими бошлиғи Ўктам Шакаров(?) Норин, Булунғур, Юнусобод туманлари партия кенгашларининг иш тажрибаси ҳақида ахборотни эшиттирди. Даражики, ушбу туманларда иш яхши йўлга қўйилган, улар фаолиятидаги кўп жиҳатлар оммалаштиришга лойиқ. Бошланғич партия ташкилотлари сони ошиб бормоқда. Туман кенгаш-лари фаолиятини ўрганиш, улар ишини таҳлил этишни давом эттириш лозимлиги алоҳида таъкидланди.

Йиғилишда партия Марказий кенгаши девони бош ҳисобчиси Райҳон Бобомирзаева ЎзМТДП ҳудудий кенгашларининг I чорак молиявий ижроси тўғрисида ахборот берди. Хоразм, Самарқанд, Сирдарё вилоят кенгашлари фаолияти қониқарли деб топилиб, қолган ҳудудлардаги молиявий аҳвол талабга жавоб бермаслиги таъкидланди.

Кун тартибида муҳокама этилган масалалар юзасидан Раёсат аъзолари Абдуғафур Маматов, Жума Чоршанбиев, Олимжон Усаров, Баҳодир Бобожонов, партия Марказий кенгаши бўлими бошлиғи Саҳибат Иброгимовалар(?) ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Алоҳида таъкидландики, ҳар бир ишда ижро интизомига амал қилиш зарур. Ана шунда натижа яққол кўринади. Акс ҳолда кўрилган масала унутилади.

Раёсат йиғилишида муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ҳ. КАРИМОВ.

ЎЗБЕК ОЛИМИ ХИЗМАТИ ЭЪТИРОФИ

Давоми. Боши 1-бетда

монига кўра у Пушкин номидаги медаль билан тақдирланди. Россияда Пушкин номидаги медаль 1999 йилда таъсис этилган бўлиб, шу кунгача бу юксак мукофотни уч юздан ортиқ киши олишга сазовор бўлган. Бу медаль билан маданият, маърифат, ижтимоий фанлар, адабиёт ва санъат соҳасидаги эришган ютуқлари, аждодлар маданий меросини сақлаш, қардош халқлар маданиятини бойитишдаги катта хизматлари учун россияликлар ва шу жумладан, чет эл фуқаролари ҳам тақдирланади.

Пушкин номидаги медаль билан тақдирланганлар орасида Чехия президенти Вацлав Клаус, Гайани президенти Бхаррат Джагдео, Монголия президенти Намбарин Энхбаяр, Хорватия президенти Степан Месич, Руминия фанлар академияси президенти Ионел Хайдук, Гурзуфдаги А. С. Пушкин номидаги Қрим Республика музейи директори Наталья Богданова, Чилидаги «Росинанте» журнали бош муҳаррири Хосе Мигель Варас Морел, Куба ёзувчиси Хулио Антонио Травьесо Серрано, Токио рус тили институти директори ўринбосари Ёсихико Мори каби машҳур кишиларнинг номлари қаторидан ўзбек олими номи ҳам ўрин олганлигидан қалбларимиз фахрга тўлади. Зеро, ҳеч бир яхши иш самарасиз қолмайди. Бу мукофот Қаландар Абдураҳмонов меҳнатларининг муносиб эътирофи десак, муболаға бўлмас.

Домла Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг фидойиларидан бири сифатида ҳам кўпгина хайрли ишлар ташаббускори ҳисобланади. ЎзМТДП Марказий кенгаши аъзоси Қаландар Абдураҳмоновни барча партиядошлар юксак мукофот билан табриклайди.

«ЁШЛАР ҚАНОТИ» ПАРТИЯНИНГ ҲАРАКАТ КУЧИДИР

дея таъкидланди ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгаши конференциясида

«Жамиятни демократлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнида ёшларнинг ўрни ва роли» мавзуида Ёшлар йилига бағишлаб ўтказилган конференцияда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда вилоят кенгаши депутатлари, ҳудудий партия кенгашлари раислари, «Ёшлар қаноти», «Аёллар қаноти» фаоллари иштирок этишди.

Йиғилишни Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, вилоят кенгаши раиси Шарифа Салимова очди.

— Ахборот хуружлари кириб келаётган ҳозирги глобаллашув даврида ёшларимизда уларга қарши сиёсий иммунитет ҳосил қилишга эътибор қаратиш керак, — деди у. — Юртимиз аҳолисининг катта қисмини ёшлар ташкил этади. Сафларимизга иқтидорли, фидойи ёшларни жалб қилиш лозим.

Шундан сўнг ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси ўринбосари Хайринисо Мирзажонова партия фаолларининг ибратли тажрибаси ҳақида тўхталиб, Ёшлар йили муносабати билан жойларда олиб борилаётган ишлар тўғрисида гапирди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Мунира Қориева «Вилоят ёшларининг фаоллигини оширишда партия олдида турган устувор вазифалар» мавзуида маъруза қилди. Паркент туман кенгаши «Ёшлар қаноти» раиси Жамолиддин Нажимов эса вилоятдаги энг жонкуяр, ташаббускор ёшлар иштирокида «Фаол ёшлар» гуруҳини тузишни таклиф қилди ва жойларда ўтадиган тадбирларда зиёлилар партиясининг ўрни сезилиб туриши зарурлигини таъкидлади.

ЎзМТДП вилоят кенгашларида

Вилоят кенгаши депутати, депутатлик гуруҳи раҳбари Ҳанифа Зокирова, Янгийўл туман кенгаши раиси Нажмиддин Жўрабоев, «Аёллар қаноти» раиси Баҳринисо Имомова, тумандаги 27-умумий ўрта таълим мактаби ўқитувчиси Муҳаббат Зокирова, Оҳангарон туман кенгаши фаоли Мамлакат Утепова, Паркент туман кенгаши «Ёшлар қаноти» аъзолари Муҳайё Аширбоева, Шаҳноза Маҳкамова, партия фаоли Ҳуррият Жаматова, туманнинг Бойқозон қишлоғи ҳудудидаги бошланғич партия ташкилоти раиси Холида Қўзибоевалар кун тартибидаги масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Музокараларда сўзга чиққанлар Ёшлар йили Давлат дастури асосида олиб бориладиган ишлар юзасидан ўз фикрларини айтишди. Шунингдек, мамлакатимизда ёш авлоднинг муносиб билим олиши учун зарур шарт-шароитлар мавжудлиги, глобаллашув даврида ёшлар таълим-тарбиясига жиддий эътибор қаратиш, уларнинг ҳар жиҳатдан етук инсон бўлиб улғайишига хизмат қиладиган имкониятлардан унумли фойдаланиш, бу борада партиядошлар ҳисса қўшиши зарурлиги таъкидланди.

Бундан ташқари, ўқитувчи Муҳаббат Зокированинг иш тажрибасини оммалаштириш, вилоят ёшлари ўртасида шахмат турнири ўтказиш, паркентлик «Ёшлар қаноти» фаолларининг таклифини инобатга олиб, жойларда ёшларнинг миллий ҳунармандчилик ишлари кўргазмаларини ташкил этиш зарурлиги айтилди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

Йиғилиш сўнгида партия сафига қабул қилинган бир гуруҳ ёшларга аъзолик билетлари топширилди.

Гули ОЛИМОВА.
Носир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Жорий йилнинг биринчи чорагида Адлия вазирлиги ташаббуси билан ҳуқуқий мавзуларда телевидениеда 538 та, радиода 679 та чиқишлар ташкил этилди. Шунингдек, газеталарда 729 та, журналларда 115 та мақолалар эълон қилинди. Ушбу кўрсаткичлар ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 245 тага кўпдир. Тизимда амалга оширилаётган ишларни вазирлик Интернет сайтига жойлаштириш ҳам яхши йўлга қўйилди.

ҲУҚУҚИЙ МАВЗУ ВА ЖУРНАЛИСТ МАҲОРАТИ

ТАДБИР

Ушбу маълумотлар Адлия вазирлигида бўлиб ўтган «Жамият аъзоларининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда ОАВнинг ўрни ва аҳамияти» ўқув семинарида айтиб ўтилди. Тадбирда мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари вакиллари, вазирлик марказий аппарати ва ҳудудий бошқармалари ҳамда тизимга кирувчи муассасалар Ахборот хизмати ходимлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларнинг масъул ходимлари иштирок этди.

Семинар бугунги кунда марказий ва маҳаллий оммавий ахборот воситаларида ёритилаётган адлия тизимига оид материалларни сифатини яхшилаш, оммабоплигини таъминлаш, тизимда ахборот хизматига бириктирилган ходимлар малакасини ошириш ҳамда республика ОАВ ходимлари билан ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш мақсадида ташкил этилди.

Тадбирда «Қонун ҳужжатларини кенг тарғиб этишда ОАВнинг роли», «Тизим фаолиятини телевидение ва радио орқали ёритиш усуллари», «Ҳуқуқий мавзудаги материалларнинг газеталарда сифатли ёритишда журналист маҳорати» ва бошқа мавзулардаги маърузалар тингланди.

Бундан ташқари, семинарда Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг жамоатчилик билан алоқаларини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикаси ОАВлари вакилларини давлат ҳокимияти органлари ҳузурида аккредитация қилиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорлари ижроси юзасидан фикр-мулоҳазалар ҳам билдирилди.

Семинар давомида соҳада амалга оширилаётган ижобий ишлар билан бирга, ечимини кутаётган муаммолар борлиги ҳам таъкидлаб ўтилди. Масалан, тайёрланаётган материалларнинг ҳаммасини ҳам мазмун ва сифат жиҳатдан мукаммал деб бўлмайди. Айрим кўрсатув ва мақолаларда чуқур таҳлил етишмайди. Анжуманда Ахборот хизмати учун масъул ходимлар келажакда журналистика марказларида малака оширишларини йўлга қўйиш, тренинглар ташкил этиш орқали уларнинг малакасини ошириш таклифлари билдирилди.

Тадбир сўнгида 2008 йилда «Энг яхши телелавҳа», «Энг яхши мақола», «Энг яхши радиоэшиттириш» ва «Энг яхши Интернет материали» учун танлов эълон қилинди.

Б. УММАТОВ.

ТАРБИЯ – МУҲИМ МАСАЛА

Ҳар бир миллатнинг давомийлиги, эртанги куни, порлоқ келажаги ёшлар тарбияси билан боғлиқлиги айни ҳақиқат. Демак, юрт келажагининг юксалишида навқирон авлоднинг ҳар томонлама баркамол ва етук бўлиб вояга етиши асосий омилдир.

Одамзот азал-азалдан инсон нима учун яшайди, деган саволга жавоб излайди. Бу саволга биргина жумла билан жавоб берилса, инсон яхши амаллар қилиш, солиҳ фарзандлар тарбиялаб, ортидан яхши из қолдириш учун дунёга келади.

Фарзанд азиз, илму одоби ундан-да азиз. Бола тарбияси барча даврларда долзарб вазифа ҳисобланиб, фарзанднинг ҳар томонлама етук бўлиб вояга етишида ота-онанинг ҳалол меҳнат қилиши ва аёлларни эъзозлаш муҳим ўрин тутган. Жамиятнинг бирлиги, кишиларнинг бир-бирига меҳр-муҳаббатли бўлиши, оиланинг тинч-тотувлиги асосида жамиятда соғлом турмуш тарзи-

ЎЗМТДП ёшлари

ни шакллантириш ҳар бир диннинг, шу жумладан, ислом динининг ҳам бош ғоясидир. Унга кўра, фарзандларни билимли, соғлом, диний ва дунёвий билимларни мукаммал эгаллашлари учун ота-оналар масъул ҳисобланади. Шу ўринда айтиш лозимки, ота-боболаримиз асрлар мобайнида диний эътиқод ва миллий қадриятларга таяниб, фарзандларига ўзига хос таълим-тарбия бериб келганлар.

Зеро, буюк аждодимиз Абу Наср Фаробий айтганидек: «Таълим-тарбиянинг бирданбир вазифаси киши яшаб турган жамиятнинг талабларига тўла-тўкис жавоб бера оладиган ва жамиятни бир бутунликда, тинчлик ва фаровонликда сақлаб туриш учун хизмат қиладиган мукаммал инсонни етиштиришдир».

Фаррух АҚЧАЕВ,
ЎзМТДП Жиззах вилоят кенгаши «Ёшлар қаноти» фаоли.

Иштиёқ шунчаки пайдо бўлмайди. Унга нимадир туртки бўлади. Санъат сирларини кунт билан ўрганаётган бу ёшларнинг ҳам шу даражага етишларига нимадир туртки бўлган, албатта. Қалбларида танлаган касбларига нисбатан чексиз меҳр-муҳаббат уйғотган. Эҳтимол уларнинг мурғак қалбларига санъатнинг бетакрор сеҳри болаликдан кириб боргандир. Балки устоз санъаткорларнинг ўлмас куй-қўшиқлари уларни бир умрга мафтун этиб, шу йўлга бошлагандир. Аммо бунинг учун туғма истеъдод, кучли иқтидор ва қобилият ҳамда омад зарур. Ўзида ана шундай салоҳиятли ёшларни тарбиялаётган Наманган санъат коллежи жамоаси юртимиз санъатини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

НАМАНГАН САНЪАТ КОЛЛЕЖИ

иқтидорли талабалар масканига айланган

Бу илм масканини тамомлаган ёшлар халқимизнинг севимли санъаткорларига айланаяпти. Ҳозир вилоятдаги бирон бир тадбир йўқки, ўқув даргоҳи талабаларининг иштирокисиз ўтса. Янги йил, Наврўз, Мустақиллик байрамлари, бошқа тадбирлар ва гуллар байрамининг ҳаммасида коллеж ўқувчилари ўз санъатларини моҳирона намойиш этишади. Куй-қўшиқ, рақс ва саҳна асарлари билан санъат шайдоларини мафтун этишмоқда. Кадрлар тайёрлашда ўзининг бой тажрибасига эга бўлган ўқув даргоҳида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар А. Султонов, Р. Лаут, Г. Терзин, А. Асқаров, Ўзбекистон Республикаси санъат арбоблари Р. Усабоев, А. Жабборов, Р. Вилдамовлар етишиб чиқди. Х. Азимов, А. Жабборов, Г. Вергилевскийлар Ўзбекистон Давлат консерваториясининг профессорлари бўлишди.

Бугунги кунда коллежда 104 нафар ўқитувчи фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг 42 нафари олий, 24 нафари биринчи, 12 нафари иккинчи тоифали, қолган 26 нафари эса ёш педагоглардир. Ўқитувчиларнинг 80 фоизи замонавий, инновацион педагогик технологиялар бўйича семинар-тренингларда ҳамда малака ошириш ва қайта тайёрлов курсларида таълим олишган. Ҳозирда улар ўқитишнинг янги педагогик усулларига мувофиқ машғулотларни олиб боришаяпти.

Педагогларнинг малакаси ва касбий маҳоратларини, қолаверса, билим савияларини доимий ошириб боришини таъминлаш мақсадида доимий ҳаракатдаги "Педагогик маҳорат" курси ташкил этилган. Бу курсда коллеж ўқитувчилари билан биргаликда вилоятдаги коллежларнинг касбий фан ўқитувчилари ҳам малакаларини оширмоқдалар.

Илм масканида 12 та йўналиш бўйича мутахассис тайёрланади. Ҳар бир йўналишни юқори малакали ва тажрибали педагоглар ҳисобланган бўлим бошлиқлари бошқаради. Ҳар ойда йиғилишлар, тадбирлар ўтказилади. "Очиқ дарслар", "Очиқ тўгараклар", "Очиқ маънавият соатлари"ни, илмий-амалий ва назарий конференцияларни, фанлар бўйича ҳар хил беллашувларни ва мутахассислик фанларидан синф концертларини ташкил этишади. Физика фани ўқитувчиси Фотима Икромова 2001 йилнинг 2 февралидан 8 мартига қадар Жанубий Кореяда бўлиб қайтган эди. Моҳир ўқитувчи хорижда мамлакатдан ўрганган тажрибаларини фаолиятига тадбиқ этиб катта самарага эришди. Вилоятдаги барча касб-ҳунар коллежларида физика фанидан дарс бераётган ўқитувчиларга Корея жиҳозларидан дарс жараёнида фойдаланиш бўйича амалий ёрдам кўрсатди. Муҳим қўлланмалар тайёрлади. Улардан эндиликда кенг фойдаланилмоқда.

— Ўқув даргоҳимиз бугун иқтидорли талабалар масканига айланган, — дейди коллеж директори, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган" ёшлар мураббийси, вилоят кенгаши депутати Нортожи Юсупова. — Ўзбекистон Маданияти ва санъати форуми жамғармаси

таъминланаяпти. Шу билан бирга ўқувчиларнинг олий ўқув юртларига ўқишларини давом эттиришлари учун пухта замин яратилаяпти. Кейинги беш йил ичида бу ердан республика танловларининг йигирма олти нафар ғолиби етишиб чиқди. Бу уларга олий ўқув юртларига имтиёзли кириш имкониятини ҳам яратди. 2005 йил Тошкент шаҳрида ўтказилган "Келажак овози" республика танловида беш нафар ўқувчимиз иштирок этиб, уларнинг тўрт нафари ғолибликни қўлга киритди. Анъанавий хонандалик бўлими учинчи босқич ўқувчиси Шаҳзода Ҳасанова, хореография санъати бўлими 2-босқич талабаси Шодиёра Омонова, пуфлама

Таълим ва ислоҳот

ва зарбли чолғулар бўлими 3-босқич ўқувчиси Эдем Мустафоев "Бадиий ижод ва публицистика" номинацияси

бўйича танлов ғолиблари бўлишди. Дизайн бўлими 3-босқич талабаси Муқаддас Дадабоева танловнинг "Тасвирий санъат" номинацияси бўйича ғолибликни қўлга киритди.

Коллежда иқтидорли талабалар кўп. Уларнинг ҳар томонлама камол топиши учун барча шароитлар яратилган. Бу ерда вилоятдаги турдош илм масканлари ўртасида биринчилардан бўлиб "Актёрлик санъати", "Дизайн", "Эстрада хонандалиги" бўлимлари очилди.

"Таълим тўғрисида"ги қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини ҳаётга изчил татбиқ этаётган жамоа иқтидорли ёшлар билан яқиндан иш олиб бормоқда. Ўрта махсус мусиқа ва санъат ўқув юртлари ўртасида ҳар икки йилда бўлиб ўтадиган республика танловларида уларнинг иштироки

ган "Келажак овози" республика мега танловида эса бир нафар талаба совриндор бўлди. Сўнгги уч йил давомида ўқув масканини тугаллаган ўттиз фоиз ўқувчи олий ўқув юртларига ўқишга кирди. Коллежга чет элликлар ҳам қизиқишини ошириб боряпти. Хитойлик Элёр Аюф билан Дилшод Дилмурод 2003-2006 ўқув йилида "Ўзбек халқ чолғулари" йўналишида ўқишиб, ҳозир Ўзбекистон Давлат консерваториясида таҳсил олишмоқда. Уларнинг юртдоши Эрпан Вахитжан эса эндиликда шу йўналишда ўқиб, санъат сирларини пухта эгаллаяпти.

"Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи" Қурбонтой Назаров, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими" Зоя Цурикова, "Шуҳрат" медали соҳиби Итолмас Ғаффоров, республика ўрта махсус касб-ҳунар таълими аълочилари Баҳодир Юсупов, Дилдора Хўжаевалар билан бир сафда меҳнат қилаётган Ботирали Уришев, Замира Бурнашова, Мамет Ғаффоров, Собиржон Отахонов каби кўплаб фидойи мураббийларга бу қувончли натижалар фахр бағишлайди. Зеро, меҳнатнинг самараси, санъатнинг саодати ҳам шунда.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ. Ⓡ

ЎТМИШИМИЗНИНГ ҲАҚҚОНИЙ ТАЛҚИНИ

Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов 1998 йилда нашр этилган «Тарихий хотирасиз келажак йўқ" номли рисоласида ўзбек халқи ва унинг давлатчилик тарихини ўрганиш тарих фани олдида турган энг долзарб масалалардан бири эканлигини алоҳида таъкидлаган эди.

Янги нашрлар

Тарих фанлари доктори, тарихчи-археолог олим, академик Аҳмадали Асқаров томонидан яратилган «Ўзбек халқининг этногенези ва этник тарихи» китобини шу йўлдаги бир уриниш деб баҳолаш мумкин. Мазкур асар олий ўқув юртлари талабаларига қўлланма сифатида ёзилган. Китоб Ўзбекистон Миллий университети нашриётида 3000 нусхада чоп этилди.

Ушбу ўқув қўлланмада ўзбекларнинг уруғ-қабила ҳолатидан аста-секин элат, халқ бўлиб шаклланиб бориш жараёни ва миллат даражасига етишиши бирламчи ёзма манбалар асосида баён этилган. Китобда ўзбеклар ҳозирда Ўзбекистон эгаллаб турган замин ҳамда унинг теварак-атроф ҳудудлари билан жуда қадим замонлардан бери бевосита боғлиқ туб жойли халқ эканлиги, бу халқ этник таркибининг асосини ерли суғдий ва туркий аждодларимиз ташкил этганлиги таъкидланган. Ана шу икки йирик этник қатламларнинг узоқ асрлар давомида бир-бирлари билан қоришиб кетиши натижасида тагли-тугли, ўтроқ туркигўй ўзбек халқи таркиб топганлиги тўғрисида илмий холислик ва объектив тарихий таҳлиллар асосида маълумотлар берилган.

Китобда Ўрта Осиё халқлари этногенези ва этник тарихи масалалари тарихий ёзма манбалар, этнография, этнология, археология, антропология, тарихий лингвистика, эпиграфика, топонимика ва нумизматика фанлари билан узвий боғлиқ эканлиги, уларсиз ўзбек халқи этногенези ва этник тарихини мукаммал илмий ўрганиш мумкин эмаслиги қайд этилади.

Асарда этнология фанидаги этнос (халқларнинг келиб чиқиши) назариясига кўра, ўзбек халқининг келиб чиқиш тарихи уч босқичга бўлинган. Биринчи босқичда ўзбекларнинг элат, халқ бўлиб шаклланиш жараёни таҳлил этилган. Этногенез якунида элатга хос этник аломат ва белгиларнинг бирин-кетин намоён бўлиб бориши баён қилинган. Халқнинг (жумладан ўзбек халқининг ҳам) ибтидоси қабиладан бошланиши қайд этилган. Халқ этногенези якунлангач, унинг этник тарихи, яъни шаклланиш тарихи бошланади. Халқ тарихи ўз иқтисодий-хўжалик ва этномаданий ривожининг маълум нуқтасига етгач, унинг миллат бўлиб шаклланиш жараёни рўй беради. Бу нуқтанинг ижтимоий–иқтисодий ҳаётда намоён бўлиши жамиятда капиталистик ишлаб чиқариш муносабатларининг бошланиши билан юз бера бошлайди, деган тезис асарда ўз аксини топган.

Ўзбек халқи икки хил тилда сўзлашувчи аждодларнинг асрлар давомида аралашиб яшаши ва бу икки тил соҳибларининг бир-бирлари билан қоришиб кетиши натижасида таркиб топган халқ бўлганлиги боис, шу пайтгача фанда ўзбек этногенезининг бошланғич нуқтасини турк ҳоқонлиги билан боғлаб келинарди. Кейинроқ, янги кашфиётларга асосланиб, бу масала роса минг йилга қадимийлаштирилди, яъни ўзбек этногенезининг бошланиши антик даврга бориб тақалиши қайд этилди.

Мустақиллигимиз берган фикр эркинлиги туфайли, манбалар мажмуасининг қайта таҳлили ва янги маълумотларга асосланиб, бу сана яна минг йилга қадимийлашди. Ўзбек халқи номи билан боғлиқ тарих камида 3,5-4 минг йилдан кам эмаслиги ушбу қўлланмада тарихий материаллар асосида исботлаб берилган.

Асар 19 бобдан иборат. Унда Ўрта Осиё халқлари, жумладан, ўзбек халқи тарихини даврлаштириш масаласининг янги илмий варианти баён этилган. Шунингдек, Ўзбекистон ҳудудида қадимда ва ўрта асрларда юз берган тарихий жараёнлар, этногенез ва этник тарихнинг назарий ҳамда илмий-методологик асослари, ўзбек халқининг келиб чиқиши ҳақидаги турли илмий концепциялар, қарашлар таҳлил этилган. Асарнинг махсус боблари Ўрта Осиёнинг қадимги аҳолиси ҳақида Авесто маълумотларига, Аҳамоний подшоларининг қоятош китобларида аждодлар номларининг акс этишига, бу юртда қадимда яшаган халқлар ҳақида юнон, хитой ва маҳаллий манбалардаги маълумотларга бағишланган.

Китобда археологик манбалар таҳлилига асосланиб орийларнинг келиб чиқиши, уларнинг илк ватани ҳақидаги маълумотлар келтирилади. Қадимги хитой ёзма манбаларига кўра, ўзбек халқи туркий этник илдизларининг орийларга бориб тақалиши илмий исбот қилинган. Ўзбек этноси дастлаб таркиб топган замон ва макон, унинг дастлабки этник номи ва давлати, антик ва илк ўрта асрларда юз берган этногенетик жараёнлар таҳлил қилинган. Ўзбек элатининг таркиб топиш босқичлари ва унинг халқ сифатида узил-кесил шаклланиши, элат тарихи давомида юз берган этномаданий жараёнлар, миллий буржуазия ва жадидчиликнинг ижтимоий маҳсули сифатида ўзбек халқининг миллат даражасига ўсиб чиқиш омиллари, Ўрта Осиёда миллий ҳудудий чегаралаш арафасида этник ҳолат ва миллий чегаралашнинг мақсад ва моҳияти кенг таҳлил қилиб берилган. Шунингдек, ўзбек миллатининг шаклланиш жараёни ва ўзбек атамасининг умуммиллат этнонимига айланиши, ўзбек миллий менталитети ва унинг ўзига хос хусусиятлари, ниҳоят мустақил Ўзбекистон давлати — ўзбек миллатининг узил-кесил шаклланишининг бош омили эканлиги каби масалалар ёритилган.

Асарда муаммоли масалаларнинг илмий ечими баён содда ва равон тилда баён қилинган. Шуниси билан ҳам у китобхонни ўзига тортади. Ўқувчи 3,5-4 минг йиллик ўз она-Ва-

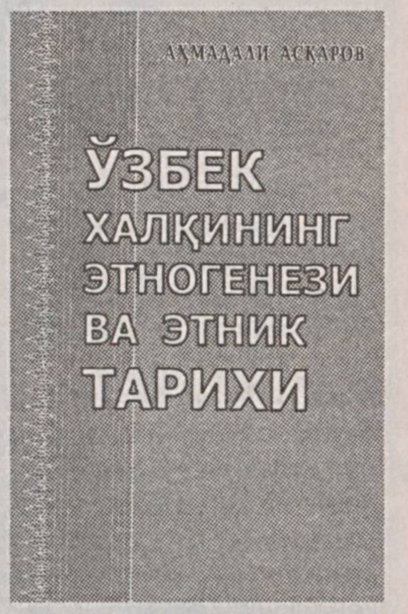

тани тарихини бир бутунликда тасаввур этади.

Ҳар қандай асар баъзи бир камчиликлардан холи бўлмаганидек, ушбу китоб ҳам улардан мустасно эмас. Ўқув қўлланмаси сифатида тақдим этилаётгани боис, унинг охирида кенг китобхонлар оммасига тушуниш қийин бўлган сўзлар ва атамаларга изоҳли луғат илова қилинганда яхши бўларди. Китобда илмий услуб кучлироқ. Унда шажаравий схема, минтақа аҳолисига хос антропологик типлар расмлари берилганда, унинг услубий баёни янада соддалашарди. Муаллиф мулоҳазаларимизни китобнинг қайта нашрида ҳисобга олади, деган умиддамиз.

Юқорида зикр этилган камчиликлардан қатъий назар, академик Аҳмадали Асқаров томонидан яратилган "Ўзбек халқининг этногенези ва этник тарихи" ўқув қўлланма маънавий ҳаётимиздаги муҳим ҳодисадир. Ушбу ўқув қўлланма ўзбек халқининг келиб чиқиши масаласида аниқ илмий концепция асосига қурилган. Уни нафақат ёш авлод, балки кенг халқ оммасининг дунёқарашини миллий ғояларимиз руҳида шакллантиришда хизмат қиладиган асар сифатида баҳолаш мумкин.

А. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон Миллий университети профессори, тарих фанлари доктори, академик.
С. ТУРСУНОВ,
Термиз Давлат университети профессори, тарих фанлари доктори.
Т. ПАРДАЕВ,
доцент.

РЕСПУБЛИКА АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ «ҒАЛЛАБАНК»

ҳамюртларимизга қуйидаги юқори фоизли янги омонат турлари амалга киритилганлигини маълум қилади:

«Qaldirg'och» -1 ой (йиллик 28%)
«Navbahor» - 3 ой (йиллик 28%)
«Beg'ubor» - 12 ой (йиллик 26%)
«Marjon» - 14 ой (йиллик 22 %)
«Barhayot» 18 ой (йиллик 20%)
«Diyor» - 24 ой (йиллик 18%)

Мазкур омонат турларига ҳисобланган фоиз даромадларини ҳар ойда тўлаб берилиши кафолатланади.

Шунингдек, «Ғаллабанк» хўжалик субъектлари раҳбарларига:

ходимларга ўз вақтида, қулай тарзда маош тарқатиш, тўловлар бўйича ҳисоб ишларини енгиллаштиришга кўмаклашиш мақсадида банкнинг пластик карточкалари орқали **«Иш ҳақи»** лойиҳасидан фойдаланишни **таклиф қилади.**

РАТБ "Ғаллабанк" томонидан таклиф этилаётган омонатлар

т/р	Омонат (депозит) номлари	Муддати	Йиллик фоизи
A	B	2	3
1	"Саломатлик"	11 ой	16,6
2	"Нафақа-мададкор"	1 йил	15,1
3	"Ishonch"	3 ой - 3 йил	15,1-17,1
4	"Luks"	3 ой - 3 йил	15,6-17,6
5	"Kafolat"	3 ой - 3 йил	16,1-18,0
6	"KUNLIK"	1 кун	18,0
7	"TEZKOR"	2 кун	16,0
8	"MADAD"	3 кун	14,0
9	"Коммунал тўлов"	12 ой	30,0
Чет эл валютасида (Америка АҚШ доллари)			
10	3 ойлик	3 ойгача	3,6
11	6 ойлик	6 ойгача	5,0
12	12 ойлик	1 йилгача	6,0

Маълумот учун телефонлар: 233-71-72, 236-74-30, 233-98-80.

Омонатлар Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди» томонидан кафолатланади

«Ғаллабанк» хонадонингизга барака келтирсин!

"Микрокредитбанк" акциядорлик-тижорат банкининг Тошкент вилояти филиалида микромолиявий хизматлар кўрсатиш борасида амалга оширилаётган ишлар бўйича кўргазмали семинар бўлиб ўтди.

ХАЙРЛИ ТАЖРИБАНИНГ ОММАЛАШУВИ

Тадбирда "Микрокредитбанк" бошқаруви раиси Ж.Сайфиддинов, Тошкент вилояти ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Ф.Акбарова ва бошқалар Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда амалга оширилаётган янгиланиш жараёнида банк-молия тизимида изчиллик билан олиб борилаётган ислоҳотлар ўз самараларини бераётганини алоҳида таъкидладилар.

Давлатимиз раҳбарининг Фармонига кўра ташкил этилган ва хусусий бизнесни рағбатлантириш ҳамда молиявий ёрдам кўрсатишга ихтисослашган "Микрокредитбанк" томонидан 2007 йилда тадбиркорларга 56 миллиард сўмлик кредит берилди. Бу 2006 йилдагига нисбатан 2,2 баробар кўп демакдир. Ана шундай ёрдам самараси туфайли 40 мингдан ортиқ янги иш ўрни очилди.

Фармон ва ижро

"Микрокредитбанк" жойлардаги саксонга яқин филиали ва 270 минибанки орқали аҳолига кўплаб турдаги банк хизматлари кўрсатмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасида Тошкент вилояти филиали олиб бораётган тадбирлар эътиборга лойиқ. Вилоят филиали дастлаб тўрт мингдан зиёд мижозга хизмат кўрсатган бўлса, айни кунларда бу кўрсаткич 12 мингга етди. Ўтган даврда тадбиркорларга ажратилган қарийб 6,5 миллиард сўмлик микросармоянинг 66 фоизи ишлаб чиқаришга, 10 фоизи қурилиш ва маиший хизмат кўрсатиш каби соҳаларга йўналтирилди.

"Микрокредитбанк"нинг Тошкент вилояти филиали оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида [illegible] хизмат доирасини тобора кенгайтирмоқда. Бунда тадбиркор аёллар сафини кенгайтиришга, уларни иш билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳозирга қадар аёллар бошқараётган саккиз юзта кичик бизнес субъектига [illegible] учун бир миллиард сўмдан ортиқроқ сармоя ажратилди. Натижада юздан зиёд янги иш ўрни яратилди.

Хотин-қизларни касаначиликка жалб қилиш мақсадида йигирмадан ортиқ семинар ўтказилди. Уларда вилоятдаги чекка қишлоқларда яшаётган меҳнатга лаёқатли, ҳунари бор, аммо иш билан банд бўлмаган хотин-қизлар аниқланиб, ишга жалб этилаётир.

"Микрокредитбанк"нинг Тошкент вилояти филиали фаолиятида аҳоли ҳамда хўжалик юритувчи субъектларнинг турли хил молиявий эҳтиёжларини қондиришга йўналтирилган микрокредит ва микролизинг хизматлари ҳам муҳим ўрин тутади. Шу мақсадда ҳозирга қадар уч минг нафар деҳқон ва фермер хўжалиги ҳамда тадбиркорлик субъектига сармоя ажратилди. Қарийб олти юзта ёш оилага тадбиркорликни бошлаши учун 700 миллион сўм, шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларини кўпайтириш учун эса қарийб 300 миллион сўм берилди. Жумладан, полиэтилен қувурлар ишлаб чиқариш учун "Дамир" фермер хўжалиги, паррандачиликни ривожлантириш учун "Навбаҳор Обид" фермер хўжалиги, тикувчиликни йўлга қўйиш мақсадида "Таъминотчи хоним" хусусий фирмаси, нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун "Раъно Минаварова" корхонасига маблағлар ажратилди.

Кўргазмали семинарда аҳолини касаначиликка жалб этиш, оилавий даромад манбаларини яратиш борасидаги ишлар кўламини янада кенгайтиришга доир вазифалар белгилаб олинди.

Тадбир доирасида банкдан маблағ олиб, фаолиятини ривожлантирган корхоналар, фермер хўжаликлари ва тадбиркорлар томонидан тайёрланган маҳсулотлар кўргазмаси ташкил этилди.

Сайёра ШОЕВА,
ЎзА мухбири.

Мамлакатимиз мустақиллигининг дастлабки кунлариданоқ давлат олдида макроиқтисодий барқарорликка эришиш, иқтисодиётнинг чуқур таркибий ўзгаришларини амалга ошириш, ижтимоий соҳани ривожлантириш ва аҳолининг кам таъминланган қисмини ижтимоий ҳимоялаш масалалари турарди.

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ: ИЖТИМОИЙ ХАРАЖАТЛАРНИНГ ЎРНИ

Буларнинг барчаси молия, бюджет сиёсати ўзгаришларини ҳамда харажатлари йўналишларини белгилади. Иқтисодиётнинг бозор муносабатларига ўтиш шароитида бюджетнинг ижтимоий йўналтирилган харажатларини таъминлаш, фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш, кенг кўламли ижтимоий дастурларни маблағ билан таъминлаш ва унинг янги манбалари билан оқилона уйғунлаштириб боришни тақозо этади.

Фуқароларнинг ижтимоий таъминотга бўлган ҳуқуқлари асосий қонунимиз бўлган Конституциямизнинг 39-моддасида ҳар ким қариганда, меҳнат лаёқатини йўқотганда, шунингдек, боқувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга, пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгилаб қўйилган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмас, деб қайд этилади. 40-моддада ҳар бир инсон малакали тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқига, 41-моддада ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга, дейилган. Бепул умумий таълим олиш давлат томонидан кафолатланади, мактаб ишлари давлат назоратидадир, деб белгилаб қўйилган.

Ижтимоий ёрдам тизимини ҳуқуқий асосда барпо этиш ва бу борадаги қонунларнинг ижро этилишини молиявий таъминлаш бозор иқтисодиёти шароитида муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

Давлатнинг ижтимоий соҳани ривожлантиришга йўналтирилган харажатлари жамиятнинг иқтисодий салоҳиятини оширишга ёрдам беради. Мамлакатимиз Президенти "Биздан озод ва обод Ватан қолсин" китобида "Молиявий аҳвол қанчалик мураккаб бўлмасин, таълим, соғлиқни сақлаш, фан ва маданият соҳасини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш учун зарур маблағ қидириб топилиши шарт", — деб ёзганлиги бежиз эмас.

Агар ўтган йилларда ижтимоий соҳага ажратилаётган маблағларни таҳлил этадиган бўлсак, уларнинг ўсиб бораётганлигини кўриш мумкин. Улар орасида маориф ва соғлиқни сақлаш соҳаси алоҳида ўринга эга.

Ҳукуматимизнинг айнан маориф соҳасига алоҳида эътибор бериши бежиз эмас. Бунда мамлакатимиздаги демографик вазият ҳисобга олинади, аҳоли сони ўсишининг юқори суръатлари ва аҳоли таркибидаги ёшларнинг катта улушни ташкил этиши бюджетдан ижтимоий соҳаларга маблағлар сарфлаш кўрсаткичига таъсир қилади. Шу муносабат билан давлатимиз ҳар йили таълим эҳтиёжлари учун таълимнинг устуворлигини таъминлайдиган миқдорда маблағ ажратилишини кафолатлайди.

Шерзод НОМОЗОВ.

Ўзбекистон Футбол федерацияси томонидан "Насаф" (Қарши) профессионал футбол клуби номига 2007 йилда берилган № 004914-сонли фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқи учун рухсат лицензияси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

МЕҲР ТОЛАСИДА ЭШИЛГАН БАЙТЛАР

Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Ҳожиева ижодига назар

— Шоир шеър ёзяпти, — деганди бир деҳқон танишим, — дейлик, илҳоми келмай қолди. Шунда нима қилади?

— Ёзишни тўхтатади, — қатъий жавоб бердим мен.

— Ёзишни тўхтатиш сўнгги чора, — кулди у, — ўрнидан туриб би-ир айланиб келади. Кейин ижодини яна давом эттириши мумкин. Ёки яна ҳам яхшироқ нимадир ёзади.

Сиз шоирсиз, дедим. У кулди. Кулгисида кўп гаплар яширингандай кўринди. Тушунчаси билан умри далада ўтган деҳқонга ўхшамади. Чунки у билибми-билмайми, ижодкордаги нохос дилда туғилган туйғуни эшиб юборадиган омиллар ҳақида гапирганди.

Таниқли шоира Ойдин Ҳожиева билан «Гулхан» журналида бирга ишлардик. Опа кутилмаганда хонасидан чиқиб, йўлакнинг бир чеккасида хаёл суриб қоларди. Ёки ишхона ҳовлисини айланарди. Бу ҳолатнинг сабабини кейинроқ, тўғрироғи, шеърларини тушунганимдан сўнг англадим: шоира туғилаётган мисраларни пишитиш учун руҳий ҳолатини ўзгартиришга эҳтиёж сезаркан. Ойдин Ҳожиева бундай пайтда келаётган туйғуни, бир лаҳзалик бўлсин, хотиржамлик ва руҳий ҳолатда қарши олади. Шоира шеърлари кўнгилда ёзилганидан сўнг қоғозга тушажагини унинг чексиз самимияти ва ўзига хос бадиияти намоён этиб турибди.

Шоирлардаги шеърий шаклларга «сакраб» юришни қобилиятининг серқирралигигига йўйишга одатланганмиз. Тўғри, истеъдодли шоир қайси жанрга қўл урмасин, ўзлигини кўрсата олади. Бироқ ғазал, рубоий каби мураккаб жанрларга ўзларини уриб, умр бўйи кимларнидир такрорлаб ўтаётганлар ҳам бор.

Нигоҳ

Шеъриятда мумтоз шоирларни такрорлаш унчалик аянчли эмасдир. Лекин улар ҳикматини жўнлаштиришни кечириб бўлмайди. Қолаверса, «тили чиққан» жанрда маҳоратни ошириш — инсоннинг ўзи қурган иморатда эркин яшашидай гап. Ўзганинг уйида яшашингга тўғри келса, ундаги тартиб-қоидаларга амал қилишга мажбурсан. Ойдин Ҳожиева ижодида ғазал, рубоий, тўртликлар жуда кам. Аксарият шеърлари бармоқ вазнида ёзилган. Аммо уларда ғазал жанридаги оҳангдорлик, рубоий ва тўртликлардаги ихчам сатрларда кенг фикрлаш, халқ оғзаки ижодиётидаги равонлик шундоққина акс этади. Навоий, Нодирабегим, Увайсий ва Бедил ижодидан яхши хабардор эканлиги кўриниб туради.

Ойдин Ҳожиева «Саодат» журналидаги иш фаолияти давомида турфа тақдирли аёллар билан суҳбатлашади. Уларнинг дарду армонларини қалбан ҳис қилади. Шеърларида бу каби ҳолатларни куюнчаклик билан ифодалайди.

Юртимиздаги ижобий ўзгаришларни изоҳлашнинг ҳожати йўқ. Жумладан, ўтказилаётган байрамларнинг ҳам руҳи ўзгарди. Бугун байрам — тинч-хотиржам кунларнинг тантанаси. Улар ўтказилмайди — бўлиб ўтади. Айниқса, Наврўз кўтаринки шукуҳ билан кириб келади. Элнинг бундаги ҳаяжони шоира кўнглида шундай акс-садо беради: «*Байрамингга жоним қўшаман*».

Орол муаммолари ҳақида матбуотда жуда кўп чиқишлар бўлди. Замирида катта инсоний фожиа ётган бундай мавзуда Ойдин опадек куюнчак шоиранинг шеър битмаслиги мумкин эмасди.

Дарёлар адашди юрар йўлидан,
Ёмғирлар адашди, қорлар адашди.
Ўрдак билан ғози учди кўлидан,
Тақдири чалкашиб ёри адашди.

Бир қарашда сўнгги жумла мантиқан боғланмагандай кўринади. Бироқ табиатдаги мутаносибликнинг бузилиши инсон тақдирига таъсир қилмай қолмаслигини ҳис этсангиз, мазкур мисра бошқа сатрларнинг жонидай таассурот уйғотади.

Нима учун овози ҳам куйга айланган ҳофизларнинг умри боқий? Соз чалувчилар кўп, нега ҳақиқий созандалар саноқли? Чунки ҳаётнинг қайғу ва шодлигини қалбидан ўтказа оладиганларгина чинакам машшоқлардир. Куй — ҳисларингиз орқали эшитилади. Инжа куйни тушунишнинг ўзи энг онгли тингловчиликдир. Куйнинг илдизи табиатдалигини англамоқ ўзингни, қалбингни танимоқдир. Шоира шаҳар шовқинидан бир лаҳзанинг ўзида болалиги кечган сокин қишлоғига руҳан уча олади. Гўё унинг бир қаноти соҳира туйғу, бир қаноти эса табиий оҳангдир:

Созанда дил сатҳи тут каби ўйиқ,
Унингдай ҳасратли дутор қайдадир?!

Ҳар қандай шоирнинг ижодида ўзи туғилиб ўсган жой кишиларининг тили учида турган, аслида унутилаёзган сўзларга дуч келасиз. Бухороликларнинг ўзига хос сўзлаш йўсини Ойдин опа шеъриятида Ватанга муҳаббат тимсолида келади. Бу — шоирага юртини қуруқ даъватлар билан эмас, фақат туйғулар орқали мадҳ этиш имкониятини беради. Буни «Алла» шеърида «*Тил учимда ҳалвойитар берайин*», «Ватанга муҳаббат изҳори» шеърида «*Шаҳдим бор — қуввати биринж бўлоли, Яхши-ёмон кунда илинж бўлоли*», каби мисраларда кузатиш мумкин.

Изласангиз, ҳар бир шоирдан бутун бошли ижодига умумий сарлавҳа бўладиган мисралар топа оласиз. Бундай умумлашма сатрлар Ойдин Ҳожиеванинг деярли ҳар бир шеърида мавжуд.

Бу дунёда топган ҳаловатларим,
Меҳрим толасида эшилган байтлар.

Илҳом АҲРОР.

Ўз илми ва иқтидорини намоён этиб жамият тараққиётига ҳисса қўшаётган юртимиз қизлари билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Уларнинг хулқ-одоби ҳам гўзал, қалбларидаги орзу-ўйлари ундан-да гўзал!

ҚИЗ ҚАЛБИ ГУЛДАН ГЎЗАЛ

Хўш, қизларимиз бу кун қандай эзгу мақсадлар билан яшашмоқда? Улар мамлакат келажагини қай тарзда тасаввур қилишади? Замонавий касб-ҳунарларни эгаллашга бўлган қизиқишлари кучлимикин? Мустақил ҳаётга тайёргарлиги қай даражада?

Тадбир

Тошкент шаҳрининг Мирзо Улуғбек туманидаги Ўқувчилар ижодиёт маркази, «Гулистон» маҳалла хотин-қизлар қўмитаси, туман «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ва 241-умумтаълим ўрта мактабининг Маънавият ва маърифат тарғибот маркази ҳамкорлигида ўтказилган «Қиз қалби гулдан гўзал» мавзуидаги учрашувда худди шундай масалаларга эътибор қаратилди. Ушбу тадбир 241-умумтаълим ўрта мактабида бўлиб ўтди.

— Бу тадбир айни Ёшлар йилида ўтказилаётгани учун янада муҳим аҳамият касб этади, — дейди мактабнинг тарих ва ҳуқуқ фани ўқитувчиси Робия Раҳматуллаева. — Негаки, бу йил балоғат ёшига қадам қўяётган қизлар ҳаётида ижобий бурилишлар ясаши табиий.

Қизиқарли савол-жавоб ва мазмунли суҳбат тарзида ўтган бу учрашувда туман «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг сардор қизлари, 241-мактабнинг «Бинафша» гуруҳи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азиза Бегматова қатнашди.

— Қизларимизни турмушга тайёрлаш ва уларнинг турли касб-ҳунарларга қизиқишини ошириш мақсадида фаолларимиз билан кенг қамровли ишлар олиб бораяпмиз, — дейди «Гулистон» маҳалла хотин-қизлар қўмитаси раиси Манзура Мадраҳимова. — Маҳалламизда қизлар ҳунар ўрганиши мумкин бўлган кўплаб қисқа курслар фаолият кўрсатади.

Тадбир сўнгида «Бинафша» гуруҳи қизлари мактаб саҳнасида «Келинсалом» театрлаштирилган томошани намойиш қилдилар ва куй-қўшиқлар ижро этишди.

Ширмонхон АСРОНОВА.

ФИЛ ЖАНГИ

Маълумки, Амир Темур Ҳиндистонни забт этиш учун узоқ вақт ҳозирлик кўрди. Жанг беомон бўлишини соҳибқирон биларди. Хусусан, уни ҳиндуларнинг муҳораба учун қасддан ўргатилган жанговор филлари кўп ўйлантирарди. Қотма, қорамағиз, чайир ҳинд аскарлари учун филлар қудратли қурол эди. Асли ювош ва меҳнаткаш бу жониворлар махсус тайёргарликдан сўнг девдек кутуриб кетар, уларнинг совут қопланган бақувват таналарига на камон ўқи-ю на чопқич кор қиларди.

Соҳибқирон шуларни ўйлаб, чодирида хаёл суриб ўтирарди. Изн сўраб, баҳодир саркардаларидан бири кирди. У ўртароққа бориб юкинди.

— Онҳазрат, ботир лашкарингиз ёғий устига ҳамла этмакка тайёр. Жанобимизнинг бир оғиз амрларига мунтазирдирлар.

Амир Темур саркардани имлаб ёнига чорлади:

— Лашкаргоҳга етказингки, яроғларини шай қилиб, бизнинг фармонимизни кутсинлар.

Саркарда бош эгди ва тисарилиб чиқиб кетди. Амир Темур ёлғиз қолиб, тағин ўйга толди. Ва ниҳоят, ўнг тарафига қўл чўзиб заррин муқовали Қуръони каримни олди. «Ё Раббим!» — дея бир варақни очди. «Оллоҳ суйган бандаларининг мушкулини осон қилгай», — маъносида бир оят юз кўрсатди. Соҳибқирон оятни пичирлаб қайта ўқир экан, Яратганга ҳамду санолар айтди.

Ўша куни тушида оқ туя кўрди. Оқ либосли, оқ соқолли бир қария туя етаклаб келиб, бурундуқни Амир Темурга тутқазди. «Бу сенинг халоскорингдир!» — деди у. Соҳибқирон қариянинг Хизр алайҳиссалом эканлигини англаб, Тангрига шукрона келтирди.

Бирдан кўнгли ёришди. Фикри тиниқлашди. Ғойибдан бир овоз эшитилгандек бўлди: «Одамхўр филларга саксовул ортилган туялар бас келгай. Лак-лак туя ғамлагин! Жангни кечаси бошла... ўт қала...»

Темур ўткир заковати ила фаҳмлаб етди. Дарҳол қўшинбошиларини чорлади. Қароргоҳ атрофини маълум қилди. Минглаб суворийлар Қорақум билан Қизилқумга туя подаларини ҳайдаб келгани жўнади.

Бир-икки ҳафта ичида лашкаргоҳ атрофига минглаб нортуялар йиғиб келинди. Ҳар туянинг устига катта сандиқдай қилиб қуруқ саксовул ортилган эди. Аввалдан келишилган режага кўра, Темурбек қўшинлари бир-икки кун ҳиндлар билан номига жангга кирдилар. Турк аскарларининг шижоати йўқлигини кўриб, ҳиндлар кибрга берилди.

Соҳибқирон ҳаётидан ҳикоят

Соҳибқирон вазият етилганини билди ва жанг бошлашга фармон берди. Намозишомни адо этиб, барча юзига фотиҳа тортди. Дабллар, ноғоралар садоси остида душман тарафга от қўйдилар. Жанг етти хуфтонгача давом этди. Темур аскарларининг қўли баланд келаётганини кўрган ҳинд қўмондони жанговор филларини ишга солди. Том баравар келадиган юзлаб филлар наъра тортиб Темурбек лашкари томон ташланди. Жанг олдидан аллақандай дори ичирилган баҳайбат махлуқлар Темурбек қўшинининг илғор қисмидаги анча-мунча одамнинг бошига етди.

Соҳибқирон сарбонларга: «Туяларни жанг майдонига ҳайданг!» — дея амр қилди. Оловбардорлар меш-меш ер мойи (нефть) келтириб, туялар устидаги саксовулларга сепдилар ва дарҳол ўт қўйдилар. Ҳаш-паш дегунча юзлаб, минглаб туялар ўркачидан олов пуркаб уруш майдонига қараб лўкиллади. Шу пайт мўъжиза рўй берди. Балоқазодай туркий лашкар устига бостириб келаётган филлар таққа тўхтади. Сўнгра рўпарасида лопиллаб турган машъалаларни кўриб, ортларига тисарилди. Гумбаздай-гумбаздай олов хирмонлари тобора филларга яқинлаб келар, туялар устидан тўрт тарафга отилаётган гулхан парчалари наинки жанговор филларнинг, ҳатто ҳинд аскарларининг ҳам ўтакасини ёрарди.

Ўркачларига олов-аланга ортмоқлаган туялар адади зиёда бўлиб, бир неча мингга етганда филлар хартумларини кўкка чўзиб даҳшатли ўкирди ва... чўрт бурилиб, орқага қараб қочдилар. Энди ҳиндулар ўзлари жангга ўргатган филларининг товони остида аёвсиз эзилиб, майиб-мажруҳ бўлар, аксарияти бу дунё билан видолашар эди...

Тонгга яқин соҳибқирон жангни тўхтатди. Ҳиндлар мағлуб бўлган эди. Хотима ўрнида шуни айтиш мумкинки, буюк жаҳонгирнинг бу кашфиёти XX аср жанггоҳларида ҳам қўл келди — Оврупо ва Русия ҳарбийлари Темур бобонинг мазкур тадбирини замонавий куролларга мослаб ишлатдилар.

Саъдулла СИЁЕВ.

УНИВЕРСИТЕТДА ФАН ҲАФТАЛИГИ

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университетида Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги, «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази билан ҳамкорликда фан ҳафталиги бўлиб ўтди.

Ҳафталик доирасида «Фан ва техника тараққиётида ёшларнинг ўрни» мавзуида иқтидорли талабаларнинг анъанавий республика илмий-амалий анжумани ҳам ўтказилди. Унда иқтидорли талабаларнинг фундаментал фанлар, рационализаторлик таклифлар, техник лойиҳалар ва ишланмалар, электроника, автоматика ва ахборот технологиялари, механика-машинасозлик, энергетика ва энергия тежамкорлик, нефть ва газ, саноат экологияси, геология ва кончилик иши, ишлаб чиқариш иқтисодиёти ва менежменти, ижтимоий-гуманитар фанлар йўналишлари бўйича 500 дан ортиқ илмий-тадқиқот ишлари тақдим этилди.

Ҳасан АБДУНАЗАРОВ.

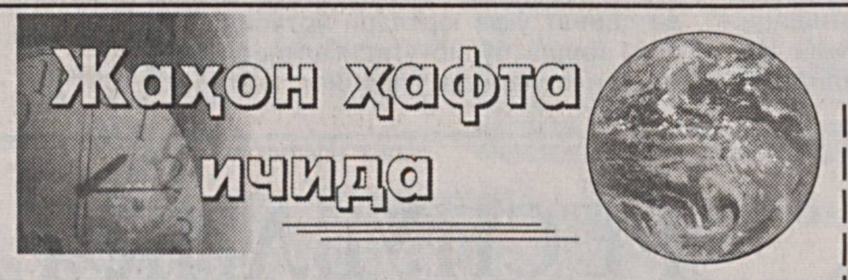

Нефть қазиб чиқариш кўпаймайди

Нефть ишлаб чиқарувчи мамлакатлар — ОПЕКнинг саъй-ҳаракатларига қарамай, нефть нархи ўсишда давом этмоқда. АҚШдаги сўнгги савдолар чоғида бир баррель нефтнинг нархи 117 долларни ташкил этди.

Италия пойтахти Римда бўлиб ўтган ОПЕК ва истеъмолчилар иштирокида ўтказилган конференцияда "қора олтин" қазиб олишни кўпайтириш масаласи муҳокама қилинди. ОПЕК вакилларининг таъкидлашича, нефть қазиб олиш режа асосида олиб борилаяпти. Лекин негадир унга талаб ошиб бормоқда. Айниқса АҚШ, Хитой ва Японияда керагидан ортиқ нефть истеъмол қилинаяпти. Биргина Америка Қўшма Штатларида бир кунда 20 миллион баррель нефть ишлатилаяпти. Бу Саудия Арабистони ва Россияда бир кунда қазиб олинаётган нефть миқдорига тенгдир. Конференция қатнашчилари нефть қазиб олишни кўпайтирмасликка қарор қилишди.

Уруш фахрийлари талаби

АҚШда Ироқ ва Афғонистондаги урушларда иштирок этган фахрийлар ҳукуматнинг Фахрийлар иши бўйича департаментини судга берди.

Уларнинг таъкидлашича, департамент фахрийлар ўртасида ўзини ўзи ўлдириш муаммосига қарши самарали кураш олиб бормаяпти.

Даъвода айтилишича, 20 фоиз фахрий депрессия ва жароҳатдан кейинги синдром касаллигига гирифтор бўлишган. Натижада 2006 йилда 99 нафар собиқ жангчи ўзини ўзи ўлдирди.

Ҳозирда АҚШда 17 минг нафар Ироқ ва Афғонистондаги уруш фахрийлари бор.

Самолёт уриб туширилди

Абхазияда Грузия куролли кучларига қарашли учувчисиз самолёт уриб туширилди. Кеча Грузия телевидениеси ушбу лавҳани намойиш этди. Абхазия томони бу можарода расмий Тбилисини айблади.

Грузия президенти Саакашвили эса Россия бу масалада айбдор эканлигини таъкидлади. Унинг айтишича, самолёт Россиянинг МиГ-29 самолёти томонидан уриб туширилган.

Бугун БМТ Хавфсизлик Кенгашида ушбу масала муҳокама қилинади. ХК йиғилиши Грузия томонининг талаби билан чақирилди.

Қарздан воз кечиладими?

Ироқ ҳукумати Форс кўрфазидаги давлатлардан қарзларидан воз кечишини сўради. Бу ҳақда Ироқ ташқи ишлар вазири Забари Ҳошиёр сўзларига асосланиб, "Reuters" хабар тарқатди.

Ироқнинг бугунги қарзи 56-80 миллиард долларни ташкил этади. Бу қарзнинг тенг ярми Форс кўрфази мамлакатларига тўғри келади. Эслатиб ўтамиз, бундан сал олдин Париж клуби аъзолари Ироқнинг 66,5 миллиард доллар қарзидан воз кечган эди.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши 1 дона компьютер жамламаси ва принтер харид қилиш учун тендер эълон қилади. Мурожаат учун телефонлар: 244-81-28, 244-83-05. Факс: 244-69-92. E-mail: uzmtdpmk@mail.ru

ООО "MELTEKS" зарегистрированное Хамзинским хокимиятом г. Ташкента по адресу ул. Хасанова 2 ликвидируется на основании протокола №3 собрании учредителей от 21.04.08 г. ИНН 204350729. Претензии принимаются в течении двух месяцев по тел: 185-59-50.

Утерянный гос. ордер № 10-01/2856 от дата 23.01.93. права собственности на квартиру на имя Максутов Энвер считать не действительным.

"O'ZMATLUBOTSAVDO" Юнус-Абадского района ликвидируется и сливается с организацией "O'ZBEKQISHLOQSAVDO" Юнус-Абадского района на основании распоряжения АК «Узбекбирлашув» от 11.10.2006 г. и приказа от 17.03.2008 г. "O'ZBEKQISHLOQSAVDO".

Утерянный план дома (реестр № 4-854) на имя Махмудходжаева Абдуллы Тураходжаевича по адресу (земельного участка № 90) Учтепинский район махалли «Шарк гули» ул. 3 проезд Хондамир д. 24 считать недействительным.

В связи с тем, что ДП «Юнайтед Корпарейшн» Мирзо Улугбекским района снижает свой уставной фонд с 800000 долларов США на сумму 54317.28 долл. США, просим всех заинтересованных лиц обращаться по адресу Шахрисабзская 30 А. Тел: 233-01-96.

ЧФ "TIBUL", зарегистрированный в Мирабадском районе 14-февраля 1998 г. Ташкента, реорганизуются на ООО "TIBUL". Претензии принимаются по тел: 292-94-75 моб.

Тошкент вилояти хўжалик судининг 21.04.2008 йил 11-0806/4760(19)-сонли ишга асосан хусусий тадбиркор "Хасанов Қобил Солиевич"нинг банкрот деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси иш юритиш учун қабул қилинди. Кредиторларнинг биринчи йиғилиши 01.05.2008 йил соат 12:00 ва сайёр суд мажлиси 02.05.2008 йил соат 11:00 да Зангиота тумани Давлат солиқ инспекцияси биносида бўлиб ўтади. Мурожаат учун Зангиота тумани Назарбек Қ.Ф.Й. Бирлик кўча, 62-уй.

Тошкент шаҳар Чилонзор тумани ҳокимлиги томонидан хусусий тадбиркор "Никулин" номига 18.05.2007 йилда берилган №0803426 сонли патент йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Муассис: «Миллий тикланиш» демократик партияси

МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ — ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА — MILLIY TIKLANISH

Бош муҳаррир Ҳосил КАРИМОВ

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона — 233-67-51. Бўлимлар — 236-58-73.
E-mail: milliy-tiklanish@mail.ru

Манзилимиз: *Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй*

Ⓡ - *Тижорат материали*

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

Босишга топшириш вақти 22.00

Нашр кўрсаткичи — 158

Газета 02 23-рақам билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма: Г — 323.
Ҳажми 2 босма табоқ.
Адади 2848
Сотувда эркин нархда

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй